

Vernon

A taps még dörgött a színházteremben. Ováció. Vernon arra gondolt, hogy ez a szó is ki fog pusztulni hamarosan. Még csak haldoklik – akár csak a színház –, de hamarosan bevégzi. A vele egykorúak nagy része már most sem tudja, mit jelent. Ők nem is tapasztalhatják meg ezt a fajta tapsvihart, a diadal kiáltásait. A legédesebb zajt, mind közül. Egy ilyet csupán a legnagyobb előadások tudnak kiváltani.

Ezerkilencszázkilencvennyolc nyarán Vernon Wells Londonban a Grand Ground díszpáholyában ült, és új cigarettát tűzött vékony szipkájába. Egy teli pezsgősüveg állt a széke mellett, amit már megbontott, és a dugóját csak félujjnyit nyomta vissza a palack szájába.

Chamberlain úr, a Ground igazgatója érkezett a páholyba, félrehajtotta a vörös bársonyfüggönyt, és letelepedett mellé. Szmokingot viselt, hordóhasára feszülő fehér inge egy légballonra emlékeztetett. Egy hosszú percig a két férfi a tapsorkánt hallgatta.

– Imádták – mondta teljesen feleslegesen az igazgató. Fel kellett emelnie a hangját, hogy az összecsapódó tenyerek zaját túlkiabálja.

– Persze, hogy imádták. Én csináltam – válaszolta Vernon.

Az igazgató szemöldöke meg sem rándult. A hiúság olyan emberi tulajdonság lett számára, mint a lélegzet vagy a szívverés. Három évtizede dolgozott színészekkel, dívákkal, dámákkal, a nyugati világ legnagyobb

pozórjeivel, címlapra vágyakozó féltehetségekkel. Alkalomadtán még olyan zsenikkel is, mint Vernon Wells. A színház urát inkább az önteltség hiánya lepte volna meg.

– Ettől lesz hangos a West End. Jó címet választottál a darabnak. *Köd, csóke, halál*. Nem mondom, hogy ez a legjobb háromszavas, de mégis... eléggé telitalálat.

– Gondolod? – kérdezte flegmán Vernon. Érződött, hogy a válasz valójában nem érdekli.

– Több jegyet adtunk el, mint a hónapban bármikor.

– A hónapban? Pff. – A leftymáló hang mellé Vernon füstöt fújt a vörös bársony felé.

Chamberlain arca megrándult. A múlt év színházi költségvetésének tetemes részét be kellett áldoznia, hogy a drapériát kicseréltesse. A vörös függönyöket és a papírdíszítéseket is mind Vernon ötlete alapján vette. A fiatalember akkor jött, szinte a semmiből, névtelenül, színházi előélet nélkül. Az igazgatót a lehengerlő stílusa fogta meg. Sokat kellett áldoznia, hogy ez a darab így tündökölhessen ma este. A *Köd, csóke, halál* büdzséje végül akkora lett, mint egyik darabé sem a Grand Ground Színház történetében. Igazság szerint az egyik jegyszedőt is ki kellett rúgnia. Bár, most az üdvrivalgást hallgatva, megérte a dolog.

– Itt nem lehetne dohányozni, de most tehetünk kivételt – jegyezte meg.

– Akkor ez egy kivételes este lesz.

Az igazgató az ujjait tördelte, de végül kimondta, amit gondolt.

– Te vagy az egyetlen, aki mélabúsnak tűnik, miközben ekkora sikert arat. Hallod ezt a tapsot?

– A megszokott reakciók megszokott darabra utalnak.

– Ez csak ujjongás! Ez már nem a darab, áldjon meg az ég!

– Dehogynem. Ez egy színjáték, az első pillanattól az utolsóig. Ami soha nem ér véget. Legfeljebb ez az előadás zárul le, de még hiányzik egy frappáns finálé.

Chamberlain a fejét csóválta.

– Még mindig nem tudom eldönteni, hogy különös, vagy különleges vagy.

Vernon nem válaszolt, csak újabb füstpamacsot eresztett a vörösbe a nézőtér fölé. A nézők felé fordulva tapsoltak.

– Ez lehet a baj magával. Vak az emberekre – vetette Chamberlain szemére.

– Gondolod, kölyök? – A Grand Ground igazgatója már szinte vi-csorgott.

Vernon Wells ifjú arca meg sem rezdült, amikor kölyöknek nevezték. Megszokta már, hogy ha őszinte ezekkel a kóklerekkel, akkor azoknak rendszerint előkerül a nagy fájdalmuk, miszerint Vernon szinte még gyerek, ők pedig vének, és több idő alatt nem vitték feleannyira sem. Már csak Sancho Panzák lehetnek Don Quijote oldalán, vagy Lőrinc barátok Rómeó mellett. Ócska fegyverhordozók, akiknek az a szerepük, hogy végszavazzanak a nagy hős súlyos beszéde előtt. A stáblista végére szorulnak, említésre is alig méltók, a nevüket senki sem jegyzi meg, emiatt persze roppant dühösek.

Az igazgató kifakadt.

– Ebben a teremben Shakespeare összes darabja járt már. Arthur Milleré szintűgy. Amikor minden csődbe ment ebben a rohadt városban, mi akkor is kitartottunk. Harminckét éve vezetem ezt a színházat, szóval, fiacskám, némi tiszteletet kaparj össze az egód árnyékából. Jó pár szemét dolgot túléltünk már. Nem kevés szemét embert is.

– Mégis az én nevem marad fenn. Nem a magáé.

Az igazgató arca előbb vörösbe borult, majd mintha erővel nyugtatná le magát, kifehéredett. Vernon úgy vélte, egykor tényleg jó színészi képességei lehettek.

– Nem fogok ma este veszekedni veled, Vernon. Nem rontom el a sikert. Gondolhatsz akármit, ez itt a kettőnk érdeme.

– Igaz. Mindkettőnknek fontos szerepe van ezen az estén – mondta a fiú, aki mintha megenyhült volna.

– Azt hiszem, sok előadást csinálunk ebből. Akár több százat. Nemcsak nagy siker lesz, de sokáig kitart majd. Egy új klasszikus is lehet esetleg.

– Amíg ki nem fullad. Amíg hoz egy kis aprót. – Vernon merengőn sóhajtott. Még az ilyen pillanatokban sem látszott felnőttnek. Az igazgató nem is értette, hogy aki így tud írni, annak miért nincsenek szarkalábak

a szeme sarkában a sok olvasástól. – Nem. Ez itt az első és egyben utolsó előadás. Nem fogok ócska önméltelésekbe bocsátkozni.

Chamberlain szemöldöke megrándult. Nem tudta mire vélni ezeket a szavakat. Talán a csodagyerek ki akar szállni. Elhagyja a művét. Az se baj. Jögilag az előadás már az övé. Az ügyvédek, ha kell, szétszedik a taknyost.

A taps elhalkult. A függöny legördült, bár olykor meglebbent még itt-ott, mintha a színészek még ott mozognának a díszletek közt.

A tömeg a kijáratok felé indult. Az ajtóknál támadt némi nyomakodás.

– Köd, csók, halál. Talán csak valóban ennyi kell – gondolkodott hangosan Vernon. – Nincs másra szükség. Egy kis rejtély, egy kis szerelem, egy eldördülő pisztoly. Mit gondol, igazgató úr? Melyik a jobb szerelem, a beteljesült, vagy a boldogtalan?

– Máris a következő színdarabon jár az eszed?

– És melyik a jobb halál? – kérdezett újra Vernon, meg sem hallva az igazgató szavát, mintha az öreg nem lenne több egy papírmásé kelléknél. – Egy személy tragédiája, vagy egy nemzethalál?

– Valami nagyszabásúban gondolkodsz?

– Mondhatjuk.

Az igazgató mocorgott a széken. Vernon kövér légynek látta, aki nem tudja, melyik morzsára szálljon rá.

– Én csak azt tudom, hogy a nagy művek nem csupán az életről szólnak, hanem formálják azt.

Vernon arca felderült.

– Nahát! Micsoda kellemes meglepetés! Nem is hittem volna, de mégis van magában valami használható.

Az igazgató felugrott. Eljött az a pillanat, amikor már nem volt hajlandó többet eltűrni. Még akkor sem, ha ezzel a fiúval a Broadwayre is betörhetnének. Ha degeszre kereshetnék magukat, és a *Köd, csók, halál* lehetne a világ legfelkapottabb színműve.

– Mindennek van határa – förmedt Vernonra. – A pimaszságról kellene írnod. Abban vagy szakértő.

– Várjon, drága igazgatóm! Mielőtt kifakad, és kirúg, még igyunk egyet erre a sikerre! – vágott a színházvezér további dühös monológjának elébe Vernon.

Ujjai közé csippentette a cigarettaparazsat, hogy elfojtsa. Pár szikra kipattant az ujjai közül, de nem hullott a páholy szőnyegére, ahogy azt a fizika törvényei diktálták volna, inkább két apró lángcsomóba rendeződtek a levegőben, és miniatűr tűzmadárként lebegtek Vernon feje mellett.

Chamberlain ajkai kinyíltak álmélkodásában. A férfi nem tudta, mit lát, csak azt, hogy a ma esti előadás több mint különleges.

Vernon apró kézmozdulatot tett, mint egy karmester. Ekkor a két tűzmadár nekiiramodott, átszáguldott a nézősereg felett, és a színpad jobb- és baloldali függönyébe vágódott. A becsapódás nyomán vékony füstkígyók szálltak fel a függönyredőkből.

– Meg is vagyunk – csettintett Vernon.

Felkapta a széke mellett tartott pezsgősüveget, a fogával kihúzta a dugót belőle, majd halántékon vágta a mellette még bénultan álló férfit.

Az ütéstől az üveg szétrobbant, az igazgató megtántorodott, öltönyén végigfolyt a palack tartalma, amely illatos pezsgő helyett leginkább bűzös petróleumra emlékeztette a sokkba és fájdalomba taszított elméjét. Chamberlain az arcát a kezébe temette, ujjai közül csöpögött valami. Vernon azon töprengett, hogy a *Vér, könny, petróleum* jó címe lehetne egy darabnak. Azután lángra lobbantotta öngyújtóját, és az igazgató zsebébe pottyantotta. Amikor a zseb füstölni kezdett, elkapta a férfi nyakkendőjét, és átlódította a páholy faragott korlátján.

Az igazgató a levegőben változott eleven fáklává. Haja és öltönye vörös lánggal égett, karjaival erőtlenül csapkodott, mint egy agg tűzmadár, aki már elfelejtett repülni, pedig most nagy szüksége lenne rá. A tizenhatodik sor közepére esett, valószínűleg a derekát törhette a háttámlákon, de ennek már nem volt jelentősége.

Vernon őszintén sajnálta, hogy egyetlen kiáltás nélkül ért véget az öreg karrierje.

A holttest hevesen lángolt, a tűz belekapott a székek kárpitjába.

A nézőtérén sikoltoztak, egy nő azonban túltett mindenkin.

Vernon arra gondolt, hogy végre valaki hangot ad, és micsoda remek sikoly ez. Bárcsak a színésznők is képesek lennének ilyen fülrepszto és őszinte réműletre.

Vernon minden kijáratot gondosan lezárattott, kivéve az ő páholyából kivezetőt. Elégedetten nézte, ahogy az ajtóknál a vendégek összeverekedtek – így a férfiak ugyanis nem a zárrakkal foglalkoztak. Akadt benne némi félsz, hogy valamelyik markosabb vendég áttöri az egyik ajtót, és kitödulnak, szerencsére azonban a zsanérok és vasalatok kitartottak.

Úgy tűnt, mind ottvesznek hamarosan. A tűz elért az első sorig, ahol a szikrák miatt a vörös függönyök már lángoltak. A forró enyészet felkapaszkodott a színpadra is. A díszlet, a főszereplő férfiak szikárságát mutató mahagóni íróasztal, a naiva elejtett fátyla gyorsan égtek.

A sikolyból kánon lett, a színházteremből pedig pokol.

A színpad mögül üvöltve rohant a három színész, miután rájöttek, hogy a művészbéjártót is rájuk zárták. A nagyérdemű közönségből páran a még ép függönyökön akartak felmászni a páholyokhoz, de azok leszakadtak. Egy férfi magához szorította feleségét, amikor annak belobbant a hajkoronája, és a testük együtt lett az enyészeté.

Az ifjú rendező a levegőben égett hús és sznobizmus szagát érezte. Addig állt a tűz felett, amíg csak tudott. Látni akarta mindenki személyes drámáját, utolsó pillanatait. Akkor fordított csak hátat a végső jelenetnek, amikor a páholy már elviselhetetlenül forró lett.

Így ért véget a *Köd, csók, halál* első és egyetlen előadása.

Amikor Vernon Wells, az ifjú tehetség elhagyta a színházat, és az utcára lépve nagyot szippantott London piszkos levegőjéből, már valóban a következő darabon járt az esze.

Carmen

A városban háború dúlt.

Más helyeken ez megszokott dolog, de nem Marinapolban, az Odesszához közeli kisvárosban, amely távol volt mindentől, ami fontos lehet abban a nagy orosz birodalomban. Sokan összekeverték nagy testvérével, Mariupollal, ami néhány helyit rendkívül bosszantott. Marinapolban béke honolt korábban, nem volt inség, félelem, puskaropogás – egészen Ezerkilencszáznál negyvennégy májusáig, amikor is a város kedvet kapott a forró őrülethez.

Női jajveszékelés hallatszott egy szétlőtt utcasarok mögül, ahonnan csak egy pár bőrcipőbe bújtatott férfiláb lógott ki. A főtér bérházainak egyik ablakából is füstoszlop emelkedett az égnek. A távolban sziréna vijjogott, amin egy dühös ordibálás próbált túltenni. Keserű füst, égő autógumik szaga terjengett mindenütt.

A háború csak a katonák számára megszokott. A rossznyelvek szerint ők még kedvelik is, mert otthon érzik magukat benne.

Carmen szakaszvezető sem volt más. Ekkor legalábbis még nem. Tíz-méternyire kuporgott egy vaskereskedés előtt a járdán. A bolt ablakának szilánkjai az utcára robbantak, amikor korábban valaki gránátot vágott a kirakatba. A nő szorosan a falhoz lapult, féltérdelő állásban. Mögötte a szakaszának tagjai, hasonló pózban, egyszerre próbálva meg az összes tetőt és sarkot szemmel tartani.

A csapatszallító, amin ideérkeztek, egykedvűen lángolt hátrébb. Akkor ugráltak le róla, amikor a kocsinak kilőtték a kerekeit, és az egyik iskolaablakból Molotov-koktélt vágta az oldalához. A lángok mostanra átrágták a benzintankot, a kocsni lemezoldala vasvirágként nyílt ki, és lángszirmokat bontott, majd mély basszusszólammal robbant fel.

Valaki káromkodott.

A században egyetlen női szakaszvezetőt neveztek ki, Carmen személyében. Sisakjának khaki festésébe karcolt felirat azt ígérte, *A háború: Béke*. A szavakat a kedvenc könyvéből, az 1984-ből vette, de Orwell olvasni persze csak titokban lehetett a laktanyában. Az első oldalak után, amikor megtalálta ezt a mondatot a könyvben, a nő már értette, miért. A seregben nem tűrik a lázító gondolatokat, az ellenvéleményt. Carmen egy történet hegyével véste a festékbe a szavakat még a kiképzése elején, és remélte, hogy az alkoholista ezredesek nem olyan műveltek, hogy rájöjjenek, mindez honnan való. Ám most, miközben a fegyverét markolta, és a szíve a torkában dühöngött, már csak abban reménykedett, hogy nem éri több történet a sisakját.

A szakaszvezető hitt a rendben. Sőt abban is, hogy a nőket más vonzza a hadseregben, mint a férfiakat. A szabályozott élet szikla, amibe kapaszkodni lehet. A törvény nem más, mint egy kötél, ami megtart. Ha pedig a rend felbomlani látszik, azt vissza kell állítani. Mindenáron. A békét olykor háború árán kell megnyerni. Bár ezt Orwell nem biztos, hogy ugyanígy gondolta. Carmen elméje trükkösnek tartotta a sorsot, mert éppen azt az évet írták, amiről kedvenc regénye kapta a címét.

Egy sorozat átsöpört a fejük felett. A kirakatban összedőlt ventilátorokon, grillsütőkön kopogtak a lövedékek. Valamelyik lövész pozíciót váltott. A szakasz nem maradhatott ott.

– Előre! – üvöltötte.

A fiúk engedelmessé váltak. Mostanra megszokhatták, hogy egy női hang harsogja a parancsszavakat. Előrevágtattak a kereszteződésig.

A sáveltámasztó szaggatott vonalán egy rendőr feküdt. A jobb kézfeje hiányzott, a csonk körül pedig nagy, amorf vörös folt nőtt az aszfalton, mintha a rendőr egy ügyszakos gyerekmázolmányon dolgozott volna, amikor elnyomta az álmot.

Háború ez, most már kétségtelen, vélte Carmen.

A nő úgy nézett körül, mintha a Holdra keveredett volna. Marinapol más volt, mint Odessza, ahol ő született. Szülővárosa talán csak a náci megszállás idején festhetett így.

A közlekedési lámpa a drótján lógott, egészen az aszfaltig. Mögötte egy tartálykocsi füstölgő maradványa hevert. Ablakaiból még most is tódult a füst, kormos kaszniján golyónyomok tátongtak. Ötvenméternyre a sarkon kávézó állt, teraszán testek feküdtek, rózsaalakban szétszóródva. A lábak egy pontba mutattak, ami azt jelentette, hogy robbantás történnhetett. Talán itt bugyogott fel először a pokol.

– Gratulálok! – gúnyolódott Carmen mögött Ivashov. – Afganisztánba nem jutunk el, de úgy látom, ez is megteszi.

A főutca két oldalán négyemeletes, régimódi társasházak magasodtak. Az ép ablakokon függöny. A tetőkön egy-egy civilruhás alak tűnt fel. Egy drága parfümbolt előtt pirogárus kocsik lángolt, az oldalára festett bohócfej elolvadt, festéke a járdára csorgott.

A háború nem való civil városba, gondolta Carmen. Ez teljességgel összeférhetetlen, és nem illik sem hőseposzokba, sem taktikai tankönyvekbe.

Golyózápör támadt. Vakolat és üvegszilánk kopogott a sisakjukon.

– Hová lőjünk? – kérdezte ordítva Ivashov. Szinte sikoltott a pániktól. Carmen mindig is sejtette, hogy egyszer gond lesz vele.

– Sehová, az ég szerelmére – kiáltotta vissza.

Hátrapillantott. Mindannyian őt bámulták. A szakasz ott kuporgott mögötte. Az ő fiai, akiknek harci anyjuk lett, most tanácsalannak, kábának látszottak.

A távolban újabb szirénák visítottak fel, ezt csak egy pattogó hang szárnyalta túl. Hiába tűnt petárdának ebből a távolságból, ez nem utcai cirkusz volt. Vagy legalábbis nem a jó értelemben véve.

– Mozgás tizenkettőre – vezényelte Carmen.

A szakasz megindult a földön fekvő rendőr felé.

Szolonyicin, a sanitéc, aki a papírjai szerint épphogy elmúlt tizennyolc, a rendőr nyakát tapogatta, majd bejelentette, hogy a fickó halott. Carmen úgy látta Szolonyicin szemén, hogy az menten elbőgi magát.

– Menjünk innen – suttogta a nő felé. – Én nem akarok...

Ekkor robbanás hallatszott a szomszéd utcából. Nem kézigránáttól való zaj, mert kevesebb volt benne a csattanás, több a dörgés. Valaki egy gázpalackot találhatott el.

Újabb trágárkodás következett, ezúttal több irányból. Ivashov megint üvöltöni kezdett.

– Fölösleges volt elhagyni a fedezéket!

Lövedékek tépték fel a halott rendőr zubbonyát, közben valaki felsikoltott a szakaszból. A levegőnek félelemszaga lett.

Carmen úgy döntött, hogy csapatszállító híján a felborult kamion felé próbálja terelni a szakaszt. Az bizonyára ad elég fedezéket, amíg... amíg erősítést nem kapnak, vagy le nem csillapodik az őrült város.

Nem érték el a kamiont időben.

Konyajevet érte először a találat. A mindig csendes Konyajevet, akiről csak Carmen tudta, hogy közel félezer darabos pillangógyűjteménye van otthon, a férfi a többieknek ezt sosem merte bevallani. Konyajev arcának bal fele eltűnt, az orrának csontja fehérlett vérbe boruló arcában, amikor eldőlt. A katona csúf halála.

Ivashov őrtjongve kezdte sorozni a jobb oldali ház felső emeletét. Végigdarált vagy tíz ablakot.

– Tüzet szüntess! – rivallt rá Carmen, és erőből sisakon ütötte.

– Nem fogok itt megdöglenni! – kiáltotta vissza Ivashov. A szeme úgy vöröslött, mintha forró olajon kezdték volna pirítani. Már nem foglalkozott parancsokkal, rangokkal. A félelem túlélő fokozatba kapcsolta az agyát.

Carmen továbblökte őket a kamion felé. Nagy nehezen megmozdultak.

Vitalij következett.

– Miért van itt minden rohadt civilnek fegyvere?! – ordította, majd a következő pillanatban egy gránát összekeverte a testrészeit a kamionéval. Carmen Vitalijt kedvelte legjobban mindannyiuk közül. Őt mindig is életrevalónak tartotta. Vitalij egyszer egy gyakorlaton a kazahsztáni sivatag mélyén is képes volt egy egész üveg vodkát keríteni. Soha nem árulta el, hogy csinálta.

A detonáció hátrálókta Carment. Három méterre repítette a légnyomás, és amikor megérkezett a hátára, minden levegő kiszaladt a tüdejéből.

Amikor felnézett, Szolonyicin eltűnt az utcáról. A robbanás elrepítette, és a nő attól tartott, legközelebb csak a veszteséglistán bukkan fel majd a neve.

Egy második gránát is érkezett. Ez Ivashoból falfirkát csinált egy buszmegálló oldalára. Ivashov életében maga is ügyesen rajzolt, és jól forgatta az ecsetet. Moszkvában már sosem nyílik tárlata – az utolsó kép, amit leszakadó testrészeivel festett, túl groteszk lett volna egy átlagos műértőnek.

A szakasz kevesebb, mint tíz perc alatt pusztult el.

Carmen kábán ült egy ideig, csak lassan tért vissza. A golyók elkerülték. Az agya olyan óvatos lett, mintha aknamezőn járna. A gépkarabélyát már nem szorongatta a kezében, azt a lökéshullám elrepíthette. A nő üresen bámult maga elé. Mintha csak egy másnapos reggelen ébredne a kiképzőbázishoz legközelebbi kocsmá kerti asztalára borulva. Azon töprengett, hogy őt miért hagyta életben a robbanás. Lehet, hogy a háború az béke, de tény, hogy önkényesen válogat.

A pokolba éppen belecsúszó város talán csak egy részeg álom, a rosszabbik fajtából.

Vér, puskaporszag. A forró aszfalt szúró illata. Mozdulatlan testek, elvillanó emberárnyékok. Sírás és nevetés.

Marinapol szakított a hétköznapijaival.

Carmen zihált, mint aki a szívrohamot lábon kényszerül kihordani harc közben. Sokszor elképzelte, hogy fog meghalni. Újra és újra, különféle módokon. Egy golyó a szívbe, vagy talán a fejbe. Magában fogadásokat kötött, hogy melyik jön be, játszott a lehetőségekkel, bár tudta, hogy a végén majd nem tudja beváltani a nyereségét, csak meg fog lepődni, mert a halál csupa kreativitás.

Az egyik mellékutcában valami feldübörgött. Carmen tudta, hogy nem a sereg érte utol őket. A tankok tíz kilométerre lemaradtak, és mire ideérnek, őket már temethetik. A dübörgő hang valami mástól érkezett.

Csak egy villanásnyira pillantotta meg a motort, hosszú krómvillával, és az azon lovagló, őszes üstökű férfit. A motoros hatalmasra nőtt, mint egy medve, a vállánál letépett ing alól vastag kar nyúlt ki, és húzta tövig a gázt az alatta kereplő masinán.

Talán az ördög is tiszteletét teszi, gondolta Carmen. Miért is ne? Az alkalom megfelelő lehet.

Elővette a tartalékfegyverét, az ezüstös coltot. Nagyapja hagyatékát, amit a papa Berlinből hozott haza nagyon régen. Odakapta a fegyver csövével, ahol a motoros robogott, de nem tudta meghúzni a ravaszt. Egyszerűen nem ment.

Pedig milyen szép trófea lett volna. Hajnalig mesélhette volna a kántinban. *Lelőttem az Ördögöt.* Talán még a férfiak is bólogattak volna.

Mire végiggondolta, a motoros már nem volt ott. Carmen bekúszott a házfal tövébe.

A kiképzésen még minden olyan egyszerűnek tűnt. Aki egyenruhában van, az barát, aki nem barát, az meg ellenség. A világ nem bonyolult hely.

Négykézláb mászott be egy szűk utcába, ami az óváros felé tekergett. Amikor átjutott a sarkon, úgy gondolta, végre kiért a tűzfészekből. A szíve ettől még nem vette vissza a tempót, a csatazajt elnyomva ütemes tamtamot vert a mellében.

Az utcában egy étterem romjait találta. A járdán fehér madártetemeknek tűnő, sületlen pirogok szóródtak szét, néhánynak a tésztaja kinyílván, a húruk a köre ömlött. Itt robbanhatott fel a gázpalack.

A kirakat romjain egy géppisztolyos fickó mászott át éppen, nagy puffzsekiben, arcán olyan maszkkal, amelyet a gépeltérítők viselnek. Ügyetlennek tűnt, és amikor az egyik szilánk a lábába szúrt, felszisszent.

Carmen felemelte a coltot. Nem kiáltott az alak felé, nem szólította fel a megadásra. A símaszkos észrevette őt, és felé fordult. Carmen ezt a helyzetet akarta megúszni, de nem sikerült neki. Miután mindketten észrevették a másikat, csupán egy kérdés maradt: Ki a gyorsabb?

Carmen pontosan tudta, hogy a harctéren kétfajta ember van, akár csak a vadnyugaton. A gyors és a halott. Ő tüzelt elsőnek. A fickó elejtette a géppisztolyt, és visszahanyatlott az étterem kirakatába, a kenyereskosarak közé.

A fájdalom nemcsak a maszkos férfiban ébredt, hanem Carmenben is. Rögtön a lövés után, valahol a szív és a gyomor között félúton. Mintha felrobbant volna benne valami. Közben a bőre lángolni kezdett, minden szőrszála az égnek meredt, a világ hangjai pedig eltávolodtak.

Carmen odarohant a sebesülthöz. Nem akart gyilkos lenni. Csak erre tudott gondolni, semmi másra.

A civil még élt. Jobbra-balra tekergette fekete álarcos fejét. Mintha így szabadulna a fájdalomtól. Carmen keresni kezdte a sebet. Szétnyitotta a pufidzsekit, felkészült a legrosszabbra, de amit talált, az mégis fájdalommas kiáltást hozott ki belőle.

Ismerős rangjelzés. Az ő szakasza. Szolonyicin szanitéc.

Letépte a símaszkat. Előbukkant a fiú arca. A nő azt gondolta, hogy ilyen fiatalon nem lett volna szabad a sorozóbizottságnak felvennie a fiút a seregbe.

– Jól vagy? – kérdezte.

– Éhes vagyok – válaszolta az lassan. – Azt hiszem.

Carmen lenézett. Megvonta a seb. A zubbony hasi részénél akkora lyuk támadt, mint egy rubeles érme. Ott, ahol Szolonyicin a zubbonyzsebében a kiskífa képét tartja. Legfiatalabb létére neki volt egyedül családja közülük. A zseb körül gyorsan nőtt a vörös folt. A nő már tudta, hogy amit a kiskatona érez, az nem éhség, hanem enyészet.

– Miért vetted fel azt a vackot, Szolo? – kérdezte Carmen. Reszkető ajakkal alig találta a szavakat.

– Nagyon lőttek ránk. Egyenruha nélkül... könnyebben kijuthattam volna a városból.

– Én azt hittem...

– Azt hitted... ellenség vagyok. – Ahogy Szolo hasánál nőtt a folt, úgy tűnt el arcából a vér. Mintha reszkető ádámcsutkája literszámra nyelné a vért. Azért sikerül még megszólalnia: – Semmi baj. Semmi baj.

A fiú a *semmi bajjal* az ajkain hal meg.

Carmen először ölt életében. Most pedig a halottja mellett térdelt. Teljesnek érezte a kudarcát. Amikor beértek a városba, megesküdtött magának, hogy annyi életet ment meg, amennyi csak tőle telik. Ehhez képest mindenki elhullott körülötte. Olyan katona lett, aki elsütötte a fegyverét, és barátot ölt. Annál is többet: egy fiút, akit rábíztak. Ha létezik Isten ítélőszéke, akkor ott hamarosan nagy fejszóválás lesz.

A főtca felől pisztoly pufogott, valaki újra gránátokat dobált. A józan valóság úgy olvadt a nő fejében, mint viaszfigurák a múzeumtűzben.

Nem maradtak meg az idejétmúlt fogalmak. Sem a barát, sem az ellenség, sem más közhelyek. Odalett az igazság, elvesztek az okok, az okozatok, a következtetések, és minden más, ami egyébként a tisztképző oktatási anyagát kitette. Carmen olyan gyorsan omlott magába, hogy bekerülhetett volna a Guinness Rekordok Könyvébe, ha a hitvesztést mérni lehetett volna.

Motor gördült be az utcába. A feltűnő krómvillák, ugyanaz a medveszerű alak, ősz szálak a szakállban, tengerszínű reflektortekintet. Kényelmes tempóban közeledett a fizikai és lelki halottak felé.

A szakaszvezető fejében már meg sem fordult, hogy felemelje a fegyvere csövét. Eldobta nagyapa coltját, hadd koppanjon a járdán. Az ellenállás hasztalan – jöjjön hát a gonosz, és vigye magával az érdemteleneket. Vigye magával őt, és dobja a lángok közé, ahová való.

A kerekek lefékeztek mellette, az óriás leszállt a nyeregből. Akkora volt az árnyéka, hogy az utca közepéig ért.

– A világ nem egyszerű hely, nem igaz? – A férfi leguggolt hozzá, megérintette Carmen vállát. – Nem mindig lehet cipelni a súlyát. Olykor le kell dobni. – Az érintése hűvös volt, megnyugtató. A nőben csillapodott a belső reszketés. Az arcuk egy magasságba került. – Megsérültél?

Carmen ránézett. Ez volt a legtöbb, amire jelenleg futotta tőle. Az óriás mosolygott, mint aki örül, hogy az exszakaszvezetőt még nem vesztette el.

– Sandor vagyok. Figyeltelek. Sajnálom, ami veletek történt. Nem jó nap ez. Nagyon nem.

– Lelőttem egy barátot – mondta Carmen.

A férfi felvette a coltot a földről, kibillentette a tárat, megszámolta a maradék töltényt, majd az övébe tűzte a fegyvert.

– Isten kavicsokat dobál a tóba. Ő sem nézi, kit talál el. Te is dobtál egyet, te sem nézted.

Egy légy szállt le Szolonyicin tetemére, az arcán futkározott. Az óriás elhessegette.

– Nem sok választásod maradt – közölte a férfi Carmennel. – Visszszámész a csatába, ahol megölnek. Vagy itt maradsz a földön, és ha valami csoda folytán túléled, majd a tábornokaid elítélnék ezért a rossz dobásért. Csak azt döntheted el, hogy melyik irányba daráljon be a nagy

kerék. Szar egy helyzet. Én viszont azért jöttem, hogy mutassak egy harmadik utat.

Carmen nem válaszolt.

– Leveszed a sisakod, a zubonyod, a dögcédulád. Beledobsz mindent az utcán lobogó tűzbe. Leírnak majd. Tudod te is. Talán felvésik a neved egy márványtáblára. Te persze azt sosem látod majd, de mégis ez a legtöbb, amit kihozhatunk a dologból. Felülsz erre a motorra, és velem tartasz. Talán összejön még valami jó az életben, talán nem. Talán nem kell soha többé harcolnod, talán mégis. Ígérni nem ígérhetek semmit, csak azt, hogy nem kell itt végezned. Mit szólsz?

A tengerkéek szempár kérdőn bámulta a nőt.

Aznap a Marinapolban harcoló dühödt felek megálltak egy pillanatra az öldöklésben. Egy motor bömbölését hallották. Egy hosszú krómvilágú sárkányét, amin egy tagbaszakadt óriás lovagolt, mögötte pedig egy nő ült. Azok ketten úgy kerülgették a roncsokat, a testeket, mintha csak könnyű akadálypályán mennének át. Minden lövedék, minden repesz elkerülte őket. Úgy látszott, azok ketten a világ legszerencésebb emberei. De az is lehet, hogy ez volt a jó és rossz csodák napja.

Az öldöklés még akkor is folytatódott, amikor ők ketten már meszsze jártak.